Освітньо-наукові інновації у сфері біології, збереження здоров’я людини та психосоціальної і фізичної реабілітації

МАТЕРІАЛИ

ІІІ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

15 листопада 2024 р.
РІВНЕ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Рівненський державний гуманітарний університет

Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Кафедра педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи

ДЗ «Луганський державний медичний університет»

КП «Рівненська обласна клінічна лікарня ім. Ю. Семенюка» РОР

КП «Рівненський обласний госпіталь ветеранів війни» РОР

Україно-швейцарський проєкт «Діємо для здоров'я»

КЗ «Рівненська Мала академія наук учнівської молоді»

КЗ «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти» РОР

ГО «Рівненська обласна організація Всеукраїнського товариства охорони природи»

Освітньо-наукові інновації у сфері біології, збереження здоров'я людини та психосоціальної і фізичної реабілітації

III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

15 листопада 2024 року

Рівне

УДК 57:613/614: [37:001.895] (08)

О 72

Рекомендовано до видання

Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету

(протокол № 12 від 05.12. 2024 р.)

Рецензенти:

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Лисиця А. В., доктор біологічних наук, професор, професор кафедри природничих наук Рівненського державного гуманітарного університету.

Помпій О. О., доктор філософії, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ДЗ «Луганський державний медичний університет».

Освітньо-наукові інновації у сфері біології, збереження здоров'я людини та психосоціальної і фізичної реабілітації: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Рівне, 15 листопада 2024 р.). Упоряд.: І. О. Сяська, О. Г. Рудь, І. М. Трохимчук, Л. В. Ойцюсь. Рівне: О. Зень, 2024. 426 с.

ISBN 978-617-601-503-1

У виданні висвітлюються актуальні проблеми у сфері біологічної освіти й інклюзивної освіти та надання психосоціальної підтримки в умовах війни, поширення творчих здобутків та обмін досвідом у розвитку інноваційного потенціалу в галузі біології, медицини і фізичної терапії.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не поділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за дотримання норм авторського права несуть автори.

© Кафедра біології, здоров'я людини
та фізичної терапії РДГУ, 2024.
© Кафедра педагогіки, освітнього менеджменту
та соціальної роботи РДГУ, 2024. Укладання.
© Автори статей, 2024

ISBN 978-617-601-503-1

7. Перенапруження аналізаторів, які отримують інформацію з зовнішнього світу, може призвести до стресу. Основна характеристика аналізаторів – висока чутливість з варіативними порогами. Стрес може бути корисним, підвищуючи енергетичні можливості організму і сприяючи подоланню труднощів до досягнення критичного рівня. Перевищення критичного рівня стресу веде до гіпермобілізації, що порушує саморегуляцію і може призвести до погіршення результатів діяльності. Однак стрес також є причиною багатьох психосоматичних захворювань, таких як неврози, серцево-судинні захворювання та захворювання шлунково-кишкового тракту [3].

Праця не лише включає фізичні дії, а й вимагає активної внутрішньої діяльності, зокрема мислення, уваги та волі. В умовах сучасної економіки, де стрес і втома можуть суттєво впливати на продуктивність, важливо досліджувати, як психологічні аспекти можуть покращити робочі результати. Це знання допоможе створити здорове робоче середовище та підтримувати психічне благополуччя працівників.

Список використаних джерел

1. Сметаняк В, Магмет І. Психологічні засади підвищення мотивації праці в організації. *Перспективи та інновації науки*. 15 (33) (2023).

2. Психофізіологічні фактори трудової діяльності. URL: https://cpo.stu.cn.ua/Oksana/posibnik/510.html

3. Фізіологія і психологія праці. Крушельницька Я.В. Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2000. 232 с.

Інна Толочик,

к. б. н., доцент,

доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Рівненський державний гуманітарний університет

ДИТЯЧИЙ АУТИЗМ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ

Анотація. *Проведена оцінка причин виникнення та аналіз дитячого аутизму в м. Рівне за 2024 рік. Узагальнено форми діагностики та лікування даного порушення. Охарактеризовано показники щодо дитячого аутизму в межах м. Рівне. Володіння даною інформацією дасть змогу майбутньому фахівцеві сформувати професійне бачення даного поняття та орієнтуватися у можливостях застосування власних методик щодо корекції дитячого аутизму у даному регіоні.*

Ключові слова: *дитячий аутизм, діти, показники, РАС .*

Розлад спектра аутизму (РАС) – це нейророзвитковий розлад для якого характерні дефіцит соціальної взаємодії, обмежені й повторювані інтереси, гіперчутливість до сенсорних впливів [1, с. 12].

У медицині широко використовується класифікація різних видів аутизму, яка заснована на порушеннях психологічного розвитку: дитячий; атиповий; синдром Ретта; дезінтегративний розлад; синдром Аспергера; синдром раннього інфантильного аутизму; ендогенний, післянападний аутизм; аутизм при хромосомних аберациях та ін. [6, с. 22].

Основними ознаками раннього дитячого аутизму є: малюк 1,5 року уникає дивитися на вас; не звертає уваги на навколишні предмети; коли ви намагаєтеся привернути його увагу, не грає «понарошку»; не цікавиться іграми з іншими дітьми; сидячи на одному місці довго розгойдується; нав'язливо вмикає і вимикає світло; не цікавиться ніякими іграми; не простягає руки у відповідь, коли батьки намагаються взяти його з ліжечка; клацає, рухає вперед-назад пальцями перед очима; не помічає присутності та відсутності батьків; чинить опір обіймам, дотикам, не йде на руки; залишившись наодинці з собою в ліжечку нікого не кличе, а кричить (без видимих на те причин); їсть неїстівні предмети (штори, одяг, наволочку та ін.); проявляє жорстокість.

Для дітей з аутизмом характерна стереотипна (повторювана) поведінка. Вони довго махають руками, обертаються навколо себе, пильно й тривалий час можуть дивитися на вентилятор, вибудовують в ряд різні предмети та іграшки.

Дитина може не цікавитися іграшками, але при цьому проявляти інтерес до різних побутових предметів, або бути поглинутим якоюсь окремою деталлю від іграшки (колесами машини). Діти з розладами аутистичного спектра часто не помічають навколишнє оточення й всіма способами уникають візуального контакту. Тому, з боку може здатися, що у них відсутній інтерес до будь-якого спілкування. У дітей, які страждають аутизмом, можуть проявлятися різного роду порушення моторики, а саме: погана координація (дитина погано тримає рівновагу, незграбна, є проблеми з їздою на триколісному велосипеді або дитячій машинці); проблеми тонкої моторики; ходьба навшпиньки; помітна слинотеча; дефіцит глибинного просторового сприйняття (дитина не може зловити кинутий їй м'яч). При цьому в одних можливий прояв незвичайних навичок в одній області, але їх повна відсутність в інший. Дитина з аутизмом, як правило, дуже чутлива до різних звуків, шуму, текстур предметів, нової обстановки та нових предметів. Чим більше сенсорних впливів дитина отримує одночасно, тим більша ймовірність, що вона почне себе погано вести. Діти з розладами аутистичного спектру можуть піддавати себе різного роду самоушкодженням (аутоагресії)**:** битися головою об стіну, стіл; кусати, колоти, різати себе; зчісувати або роздряпувати шкіру [8, с. 65].

Вчення про аутизм має особливо велике значення для удосконалення навчально-виховної роботи та розробки наукової основи теорії виховання і навчання, розвитку інклюзивної освіти. Саме знання про причини виникнення аутизму є основою, на якій потім базується формування методик для його усунення [10, с. 76], [11, с. 115]. Питанню дитячого аутизму присвячено багато наукових праць, серед яких важливе місце займають [2, 3, 4, 5, 7, 9].

Основною метою наших досліджень є розкрити поняття дитячого аутизму та причини його виникнення; охарактеризувати показники щодо дитячого аутизму в межах м. Рівне. Володіння даною інформацією дає змогу майбутньому фахівцеві сформувати професійне бачення даного поняття та орієнтуватися у можливостях застосування власних методик щодо діагностики та лікування дитячого аутизму у даному регіоні.

Для реалізації поставленої мети вирішувались такі завдання: вивчити причин формування дитячого аутизму; узагальнити форм діагностики та лікування даного порушення; охарактеризувати показники щодо дитячого аутизму в межах м. Рівне.

В даний час причини дитячого аутизму та механізми його розвитку вивчені недостатньо й багато в чому визначаються походженням різних розладів. Основні причини дитячого аутизму: хромосомні патології; обмінні патології; потрапляння в організм вагітної жінки солей важких металів, нейротоксинів, вживання окремих медичних препаратів; спадкова схильність; порушення мозкової діяльності; емоційне перенапруження та стресові ситуації.

Серед форм діагностики дитячого аутизму є офіційна погоджена українська версія тесту M-CHAT-R/F – це скринінговий інструмент для оцінки ризику розладу аутистичного спектру (РАС), який ґрунтується на відповідях батьків дитини**.** Також діагностика аутизму здійснюється за методикою «Психоосвітній профіль (PEP-3)» або LEITER-3. Для комплексної діагностики необхідна також нейропсихологічна та консультування спеціалістів: психіатра, невролога, логопеда, практичного психолога.

Існує ряд сучасних методик роботи для корекції дитячого аутизму: АВА-терапія (навчання навичкам продуктивної комунікації, правильній взаємодії дітей з аутизмом); логопедична робота (запуск мовлення, постановка, автоматизація та диференціація звуків, логопедичний масаж, розвиток мовлення, FORBRAIN); сенсорна інтеграція (діагностика сенсорної системи, робота з гіпер- та гіпочутливістю, насичення і балансування сенсорної системи); нейрокорекція (розробка і виконання вправ із нейрокорекційного напрямку, робота над усвідомленням руху власного тіла); АРТ-терапія (групові та індивідуальні заняття, спрямовані на развиток комунікаційних навичок, самореалізацію сенсорної сфери та покращення психологічного стану дитини); адаптивна фізкультура (АФК) (заняття з фізичного розвитку дитини); кінезітерапія (заняття з дітьми на основі виконання фізичних вправ, спрямованих на развиток саморегуляції та концентрації уваги, а також на сенсорний развиток); TOMATIS.

Корекційна робота з дітьми з РАС має комплексний характер, будується з врахуванням особливостей розвитку кожної дитини і забезпечує максимальну ефективність реабілітаційних методик. Сучасні спеціалісти обізнані з даними основними діагностичними і психокорекційними технологіями для дітей з РАС і успішно використовують їх у своїй роботі.

За даними ВООЗ у світі кожна 160 дитина має розлад аутистичного спектру (РАС). Ці дані занижені, оскільки враховано країни, де статистика по РАС не ведеться. Беручи до уваги ці показники, в Україні не менше 75 тисяч дітей з РАС. Діагноз «Аутизм» офіційно поставлено лише 7,5 тисячам українських дітей. Це пов'язано з тим, що батьки, які мають дітей з аутизмом, не доходять до психіатрів, стикаючись у суспільстві із стигмою. Навіть ті, які знають про цей діагноз у своєї дитини, не хочуть ставати на облік до психіатрів. Тому офіційна статистика щодо показників дитячого аутизму в Україні недійсна.

Нами проведена оцінка показників щодо дитячого аутизму дітей у межах м. Рівне за 2024 рік, де виявлено, що по Рівненській області офіційно зареєстровано 261 дитину з аутизмом, в тому числі 123 дитини по місту Рівне. Реальні ж показники виглядають так: 2 тисячі 700 дітей Рівненщини (в тому числі 340 дітей міста Рівне) з РАС не мають встановлений діагноз і не отримують необхідну допомогу.

Дослідження проводили у 2024 році. Результати досліджень були оброблені математично (рис. 1).

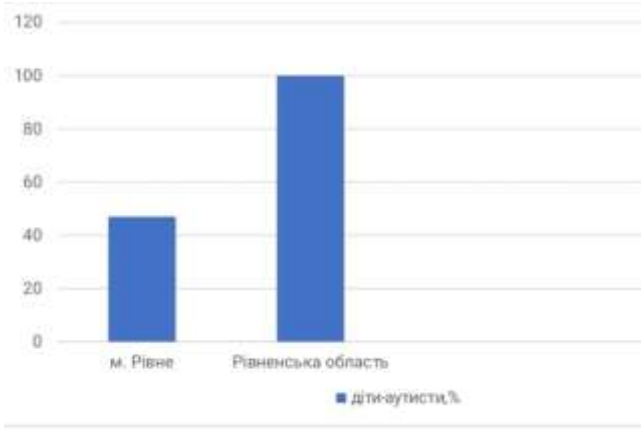

Рис. 1. Середні значення показників щодо дитячого аутизму в межах м. Рівне за 2024 рік, %

Математичну обробку експериментальних даних проводили за загальноприйнятими методами з використанням коп'ютерної програми MS Excel. Достовірність розрахованих параметрів визначали за допомогою t-критерію Стьюдента на рівні значимості 0,05 (табл. 1).

Оцінка показників щодо дитячого аутизму в межах м. Рівне за 2024 рік

Таблиця 1.

Діти-аутисти м. Рівне	6±0,01
Діти-аутисти Рівненської області	4±0,01

Як результат основними причинами виникнення дитячого аутизму є: 1) хромосомні патології; 2) обмінні патології; 3) спадкова схильність; 4) перенесені захворювання матері під час вагітності; 5) порушення мозкової діяльності; 6) емоційне перенапруження та стресові ситуації.

У м. Рівне було відкрито сенсорні кімнати для лікування дітей з аутизмом. Їх облаштували в обласній дитячій лікарні, спеціалізованому будинку дитини, та благодійному фонді «Погляд». Кімнати оснащені обладнанням, яке допомагає дитині під час гри розвивати моторику рук та ніг, а також вивчати числа та кольори. У сенсорних кімнатах розмістили діагностичне обладнання, яке допомагає в ігровій формі навчати дітей з аутизмом та проблемами опорно-рухового апарату. Усі вправи не лише допомагають дитині краще координувати рухи, а й сприяють вивченню кольорів, чисел тощо.

Під час корекції дитячого аутизму слід враховувати також піраміду Вільямса і Шеленбергера, яка наочно ілюструє, наскільки все навчання дитини, її інтелект, поведінка залежить від нижніх поверхів і особливо від фундаменту – нервової системи. Основа і вершина піраміди взаємопов'язані – вершина не може існувати окремо від основи, так само як будівля не може утриматися без міцного фундаменту. Не забезпечивши розвиток дитини на нижніх поверхах, неможливо сформувати навичку, яка знаходиться на верхніх поверхах піраміди. Основні принципи у роботі з дітьми: не навчання, а формування базових психічних

процесів, необхідних для навчання; доповнювати недостатньо сформовані функції, спираючись на більш розвинені; іти від простого до складного; використовувати ігрові форми занять.

У результаті досліджень встановлено, що від моменту виявлення до теперішнього часу розроблено велику кількість корекційних методів і стратегій для подолання дитячого аутизму. Усе це ефективно допомагає дітям опанувати повсякденні мовленнєві процеси та різні методики. Стрімкий розвиток науки та інформаційних технологій дозволяє щодня відкривати нові горизонти у пізнанні навколишнього світу. Оскільки в дослідженні дитячого аутизму є певні прогалини, дослідження в цьому напрямку продовжуються і фахівці розробили методи корекції, які відкриють нові шляхи в процесі допомоги дітям з аутизмом.

Зроблено оцінку показників щодо дитячого аутизму в межах м. Рівне за 2024 рік. Дані дослідження можуть бути використані в подальшій науковій діяльності з даної тематики.

Отже, дитина з аутизмом може народитись в будь-якій сім'ї. Єдиного лікування від даного розладу не існує. Лише кропітка психологічна, педагогічна та медична допомога спеціалістів та членів родини дитини з РАС може допомогти їй подолати всі майбутні труднощі в житті, стати повноцінним членом суспільства. Це шлях довжиною в багато років. Чим раніше розпочаті корекційні заняття, тим вищі у вашої дитини шанси на повну компенсацію.

Список використаних джерел

1. Барбера М. Л. Дитячий аутизм та вербально-поведінковий підхід (The Verbal Behavior Approach): навчання дітей з аутизмом та пов'язаними розладами. Київ: Видавничий дім «СВАРОГ», 2023. 268 с.

2. Бочелюк В. Й., Панов М. С., Турубарова А. В. Психокорекція аутизму в Україні. *Перспективи та інновації науки*. 2021. № 4 (4). С. 318–329.

3. Желтова М. О., Урсуленко Ю. О. Характеристика основних критеріїв діагностування та провідні методи корекції розладів аутистичного спектра. *Молодий вчений*. 2023. № 10 (122). С. 83-88.

4. Коргун Л. М. Використання методів альтернативної комунікації для розвитку навичок спілкування в дітей з аутизмом. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 28. С. 107–112.

5. Мартинова Л. Зростання поширеності розладів аутистичного спектра *НейроNEWS: психоневрологія та нейропсихіатрія*. 2023. № 3 (139). С. 5–6.

6. Нікольська О. С., Баєнська Є. Р., Ліблінг М. М. Аутична дитина. Шляхи допомоги. Київ: Теревінф, 2017. 227 с.

7. Розлади аутистичного спектра: фактории ризику, особливості діагностики й терапії. URL: https://mozok.ua/epilepsiya/article/3239-rozladi-autistichnogo-spektra-faktori-riziku-osoblivost-dagnostiki-j-terap. (дата звернення: 05.10.2023).

8. Ткач Х. Я. Обстеження мовленнєвого розвитку дітей з аутизмом і тяжкими порушеннями мовлення на основі поведінкового підходу : практ. посіб. Тернопіль : Мандрівець, 2023. 136 с.

9. Урсуленко Ю. О. Прикладний аналіз поведінки як один із провідних методів корекції розладів аутистичного спектра. *Тренди та перспективи розвитку мультидисциплінарних досліджень* : зб. за матеріалами V Міжнар. студ. наук. конф. (м. Луцьк, 1 груд. 2023 р.). Луцьк, 2023. С. 439-441.

10. Шрамм Р. Дитячий аутизм і АВА терапія, що ґрунтується на методах прикладного аналізу поведінки. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 140 с.

11. Шульженко Д. І. Основи психологічної корекції аутистичних порушень у дітей. Монографія. Київ, 2019. 385 с.

Олег Чепурка,

к. пед.наук,

доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Рівненський державний гуманітарний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ***ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ БІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ СЬОГОДЕННЯ***	**4**
Берташ Борис, Володимирець Віталій, Берташ Катерина ПРОБЛЕМИ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ В КОНТЕКСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ	
Горальський Леонід, Сокульський Ігор, Колеснік Наталія АНАТОМО-МОРФОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БУДОВИ СЕРЦЯ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ – BOS TAURUS TAURUS L., 1758	**9**
Гусаковська Тетяна ОЦІНКА ЯКОСТІ ПОВЕРХНЕВИХ ВОД РІЧКИ КУСТИНКА МЕТОДОМ ФІТОІНДИКАЦІЇ	**13**
Загоруйко Геннадій, Марциновський Віталій, Загоруйко Юлія, Цатурян Ольга ПРЕНАТАЛЬНИЙ ТА ПОСТНАТАЛЬНИЙ РОЗВИТОК СТРОМАЛЬНИХ ФІБРОБЛАСТІВ МІОКАРДА ЩУРІВ ВІСТАР	**18**
Загоруйко Геннадій, Марциновський Віталій, Філатова Валентина КІНЕТИКА ПОСТНАТАЛЬНИХ ЗМІН ВІДНОСНИХ ОБ'ЄМІВ ЕЛЕМЕНТІВ СТРОМАЛЬНОГО КОМПОНЕНТА МІОКАРДА ЩУРІВ ВІСТАР	**24**
Колеснік Анна, Сяська Інна СТАН ПАРКІВ-ПАМ'ЯТОК САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	**31**
Коржик Ольга, Герасімчук Мирослава ВПЛИВ ПРОМЕНЕВОЇ ТЕРАПІЇ НА ЗМІНИ ЗНАЧЕНЬ ПОКАЗНИКІВ КРОВІ ЛЕЙКОЦИТАРНОГО РЯДУ У ХВОРИХ НА РАК МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ	**35**
Коржик Ольга, Хомляк Ольга БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНІ НИРКОВІ ПАТОЛОГІЇ	**38**
Мартинюк Галина, Аксіменьєва Олена, Гакало Оксана СЕНСОРИ ВІЗУАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ СВІЖОСТІ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ ТА МОНІТОРИНГУ ОБ'ЄКТІВ ДОВКІЛЛЯ	**42**
Марциновський Віталій, Загоруйко Геннадій ВПЛИВ ТЕРАПІЇ НА РІВЕНЬ ГЛЮКОЗИ У КРОВІ ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК РІЗНОГО ВІКУ ХВОРИХ НА COVID-19	**48**
Марциновський Віталій, Тарасович Павло ВПЛИВ АНТРОПОГЕННИХ ФАКТОРІВ НА БІОРІЗНОМАНІТТЯ ЗАКАЗНИКА «БАРМАКІВСЬКИЙ»	**55**
Ойцюсь Лариса, Володимирець Віталій АДВЕНТИЗАЦІЯ ФЛОРИ ВОЛИНСЬКОГО ПОЛІССЯ ПІД ВПЛИВОМ ЗАНОСНИХ ВИДІВ РОСЛИН	**61**
Остаповець Олег, Сяська Інна МУЛЬТИФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ОЖИРІННЯ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ	**64**

Руденко Світлана, Самойлов Євгеній АНАЛІЗ АМІНОКИСЛОТНОГО СКЛАДУ СОЄВИХ БІЛКІВ ТА ЙОГО ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ	**69**
Солодка Тетяна, Опанасюк Дмитро ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТРИХОГРАМИ	**73**
Сяська Інна, Туринський Денис ОСОБЛИВОСТІ ІСНУВАННЯ КОМАХ НЕКРОБІОНТІВ У ЗЕЛЕНИХ ЗОНАХ МІСТА ШЕПЕТІВКИ	**77**
Сяський Володимир, Сяська Інна, Сяська Іванна ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕЛЕКТРОКАРДІОГРАМ МЕТОДАМИ МАШИННОГО НАВЧАННЯ	**82**
Трохимчук Ірина ПЛЮРИПОТЕНТНІСТЬ СТОВБУРОВИХ КЛІТИН ЛЮДИНИ ТА ІСТОРІЯ ЇХ ДОСЛІДЖЕННЯ	**87**
Трохимчук Ірина, Стецюк Софія ВІРУСНИЙ ЕНЦЕФАЛІТ: ІНФЕКЦІЙНІ ЧИННИКИ	**93**
Філіппов Михайло, Макеєва Марія ФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ В ОРГАНІЗМІ СПОРТСМЕНІВ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ ГІРСЬКИМ ТУРИЗМОМ	**98**
Хатунцева Світлана, Нікітенко Наталія СУЧАСНІ БІОТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХНІ РІЗНОМАНІТНІ ЗАСТОСУВАННЯ В НАУЦІ, МЕДИЦИНІ ТА СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	**105**
Янчевський Олександр, Коробко Ігор, Дегтярьов Олег ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ БІОТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ КЛІТИННОГО МЕТАБОЛІЗМУ	**113**
Bobrova Mariia THE EFFECT OF STORAGE TIME ON THE CHANGE IN THE VALUE OF THE PAS INDICATORS IN THE TISSUES OF *HELIANTHUS ANNUUS L.* SEEDS	**118**
СЕКЦІЯ 2 ***СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ У СЕРЕДНІЙ І ВИЩІЙ ШКОЛІ ТА У ПОЗАШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ***	**123**
Грецький Ігор, Матвеєнко Анастасія ЗАСТОСУВАННЯ МОВИ ПРОГРАМУВАННЯ R ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИВЧЕННЯ БІОІНФОРМАТИКИ ТА АНАЛІЗУ БІОЛОГІЧНИХ ДАНИХ	
Грицай Наталія, Полюхович Ірина РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ І ЕКОЛОГІЇ В 10-11 КЛАСАХ	**130**
Кононюк Дар'я, Альохіна Тетяна ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИЙ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ В УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ПРИ ВИВЧЕННІ БІОЛОГІЇ	**133**

Ойцюсь Андрій, Ойцюсь Олександр ЗАСТОСУВАННЯ STEM-ОСВІТИ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ В ЗАКЛАДАХ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	**138**
Ойцюсь Лариса, Яцюк Марина МОТИВАЦІЯ УЧНІВ ДО НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ КЕЙС МЕТОДОМ	**141**
Остапчук Микола ЕЛЕМЕНТИ СИНЕРГЕТИКИ ТА STEM-ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ БІОЛОГІЇ УСЕРЕДНІЙ ШКОЛІ	**145**
Трохимчук Ірина СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ВИХОВАНОСТІ ОСОБИСТОСТІ	**149**
Харитонова Тетяна ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ З ПРИРОДНИЧИХ ПРЕДМЕТІВ	**153**
Шомко Валентина, Мельник Віра ФОРМУВАННЯ РЕПРОДУКТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я	**158**
СЕКЦІЯ 3. ***ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ***	**163**
Баранюк Світлана ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НОМОФОБІЇ У ШКОЛЯРІВ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП	
Березюк Тетяна СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЛЮДЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	**171**
Главінська Олена, Андрейців Діана ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА САМОСТАВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	**176**
Голубчиков Михайло ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	**180**
Дубич Клавдія ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СИНДРОМ: ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ	**183**
Кулакова Лариса ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	**188**
Левчук Ірина, Карлова Тетяна, Рашиді Бахрам УПРАВЛІНСЬКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ БРАЛИ УЧАСТЬ У БОЙОВИХ ДІЯХ	**192**
Михальчук Василь СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ В УКРАЇНУ З СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ	**205**
Немаш Олена РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ ЯК ПОТЕНЦІАЛ ВІДНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	**210**

Нечипорук Любов, Савченко Анна КОМПЛЕКСНА СОЦІАЛЬНА ПОСЛУГА З ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ЯК МЕТОД ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ	**216**
Оксенюк Оксана СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	**220**
Пастущенко Ірина ОСОБЛИВОСТІ ПАРТНЕРСТВА ДЕРЖАВНОГО ТА НЕДЕРЖАВНОГО СЕКТОРІВ З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАБІЛІТАЦІЙНИМИ ПОСЛУГАМИ УЧАСНИКІВ ВІЙНИ ТА НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ХОСПІСНОГО ДОГЛЯДУ	**224**
Петрук Людмила АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	**228**
Савущик Анна ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	**233**
Созонюк Ольга ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ДЕПРЕСИВНИХ СТАНІВ У ПІДЛІТКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ	**235**
Стеца Наталія ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ: ПЕРЕШКОДИ, ВИКЛИКИ ТА ПОТЕНЦІЙНІ РІШЕННЯ	**240**
Філоненко Руслана ШЛЯХИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	**245**
СЕКЦІЯ 4. ***АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ***	**250**
Артемова Ольга, Курганов Тарас ШЛЯХИ РОЗВИТКУ АДАПТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Галатюк Михайло, Галатюк Юрій ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	**254**
Гоголь Тетяна, Гоголь Володимир ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ВОЛЕЙБОЛУ	**258**
Городнюк Вадим, Сяська Інна ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ	**263**
Костолович Марія ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	**267**
Костолович Тетяна, Ольшевська Єва ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	**270**

Кучеренко Марія ВПЛИВ ЕМОЦІЙНОГО СТАНУ НА КОГНІТИВНІ ПРОЦЕСИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТУ СТРЕСУ ТА РАДОСТІ НА ПАМ'ЯТЬТА УВАГУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	**273**
Марциновський Віталій, Підлісна Вікторія, Серган Євген ВПЛИВ ЗАХВОРЮВАНЬ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ НА УСПІШНІСТЬ СТУДЕНТІВ	**276**
Макогончук Тетяна ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ	**280**
Матвєєва Марина, Пономаренко Світлана ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	**283**
Павелків Катерина ЗДОРОВА ШКОЛА ЯК КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	**290**
Поліщук Наталія ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ СЕРЕД ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	**295**
Пономаренко Вадим АТМОСФЕРНА ГІГІЄНА: ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я У ПОВІТРЯНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	**300**
Пономаренко Вадим ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ПРИ ХІМІЧНИХ УРАЖЕННЯХ	**304**
Рудь Олег, Кирильчук Ольга, Куцоконь Лілія ВПЛИВ ТА НАСЛІДКИ ШКІДЛИВИХ ЗВИЧОК НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА	**308**
Стасюк Євгеній АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З УРАХУВАННЯМ ГЕНДЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ	**315**
Строілова Дар'я ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: РОЛЬ ОСВІТИ	**319**
Тимкович Оксана, Борис Богдан СКЛАДОВІ ЗАБЕЗПЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ	**324**
Толочик Інна ДИТЯЧИЙ АУТИЗМ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ	**326**
Чепурка Олег ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ	**333**
Шабельник Олег, Глазкова Наталія, Дегтярьов Олег ВПЛИВ СПОСОБУ ЖИТТЯ НА НАВЧАЛЬНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	**336**

Шевчук Олена ВИКОРИСТАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЕЛЕМЕНТІВ РЕФЛЕКСОТЕРАПІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ «НЕТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДІВ МАСАЖУ»	**343**
Grechishnikova Anna PERSONALIZED HEALTH CARE STRATEGIES IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT	**347**
Шкита Юлія, Романська Руслана ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ МІКРООРГАНІЗМІВ	**350**
СЕКЦІЯ 5. ***ІННОВАЦІЇ У ЛІКУВАННІ Й ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА НАСЕЛЕННЯ, ПОСТРАЖДАЛОГО ВІД ВОЄННИХ ДІЙ***	
Антонюк-Кисіль Володимир, Єнікеєва Вікторія, Дмитро Афонін ПЛАНОВЕ ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ ВАГІТНИХ З ПЕРВИННИМ СИМПТОМНИМ ХРОНІЧНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ ВЕН НИЖНІХ КІНЦІВОК ТА ПРОМЕЖИНИ З КОРОТКОТЕРМІНОВИМ ПЕРЕБУВАННЯМ В АКУШЕРСЬКОМУ СТАЦІОНАРІ ЯК ОДИН ІЗ ЕТАПІВ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ	**355**
Берташ Борис, Марциновський Віталій УПРАВЛІННЯ САНАТОРНО-КУРОРТНИМИ ЗАКЛАДАМИ ЯК РЕАБІЛІТАЦІЙНИМИ УСТАНОВАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	**357**
Васильєв Євгеній РОЛЬ ВІЙСЬКОВИХ КАПЕЛАНІВ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ	**360**
Дубинецька Вікторія ПЕРСПЕКТИВИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ ПІСЛЯ ІШЕМІЧНОГО ІНСУЛЬТУ В ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ	**368**
Карлова Тетяна, Рашиді Бахрам ПОТЕНЦІЙНІ СКЛАДОВІ КОМПЛЕКСНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛИХ З НАСЛІДКАМИ БОЙОВОЇ ЧМТ	**374**
Касянчук Віктор, Подерня Поліна КІНЕЗІОЛОГІЧНЕ ТЕЙПУВАННЯ, ЯК КОМПЛЕКСНИЙ МЕТОД ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ТРАВМАХ НИЖНІХ КІНЦІВОК	**379**
Касянчук Віктор, Подерня Поліна ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ В ГЕРІАТРІЇ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ	**383**
Корнієць Нелля, Карпенко Єлизавета, Цан Єлизавета ПЕРЕДЧАСНІ ПОЛОГИ ПІД ЧАС ВІЙНИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ПЕРСИСТЕНТННОГО СТРЕСУ	**386**
Кощєєв Назар ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД	**391**
Лобачов Геннадій МОЖЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ У ПОКРАЩЕННІ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ОБМІНУ РЕЧОВИН	**395**

Піонтковський Валентин, Касянчук Віктор ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК ЛІКУВАННЯ В ОРТОПЕДІЇ ТА ТРАВМАТОЛОГІЇ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	**401**
Рижковський Андрій ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕПІДУРАЛЬНОЇ АНАЛГЕЗІЇ ТА БЛОКАДИ ПОПЕРЕЧНОГО ПРОСТОРУ ЖИВОТА (ТАР-БЛОК) ДЛЯ ПЕРИОПЕРАЦІЙНОЇ АНАЛГЕЗІЇ АБДОМІНАЛЬНИХ ГІСТЕРЕКТОМІЙ	**405**
Сяська Іванна ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІМУНОТЕРАПІЇ В ОНКОЛОГІЇ	**409**
Яременко Олег ІННОВАЦІЇ В ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ, ПОСТРАЖДАЛОГО ВІД ВОЄННИХ ДІЙ	**414**

Підп. до видання 28.11.2024 р.
Формат 64x80$^{1}/_{8}$.
Ум. друк. арк. 28,0.

Електронне видання розміщене на сайті РДГУ:
https://www.rshu.edu.ua/contact/naukovi-vydannia/2407-4-materialy-mizhnarodnykh-ta-vseukrayinskykh-naukovo-praktychnykh-konferentsiy

Видавець: О. Зень
Свідоцтво РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.
пр. Кн. Романа, 9/24, м. Рівне, 33022;
тел.: 0-67-36-40-727;
olegzen@ukr.net